

Världens hat

Predikan av Jan-Gunnar Wahlén 18 okt 2015

”Om världen hatar er, kom då ihåg att den har hatat mig före er. Om ni tillhörde världen skulle världen älska er som sina egna. Men nu tillhör ni inte världen, utan jag har kallat er ut ur världen, och därför hatar världen er. Kom ihåg vad jag har sagt er: tjänaren är inte förmer än sin herre. Har de förföljt mig kommer de också att förfölja er. Har de bevarat mitt ord kommer de också att bevara ert. Men allt detta skall de göra med er för mitt namns skull, därför att de inte känner honom som har sänt mig. Om jag inte hade kommit och talat till dem skulle de vara utan synd. Nu har de ingen ursäkt för sin synd. Den som hatar mig hatar också min fader. Hade jag inte gjort sådana gärningar bland dem som ingen annan gjort, skulle de vara utan synd. Nu har de sett dem, och de hatar både mig och min fader. Men ordet som står skrivet i deras lag skulle uppfyllas: *De har hatat mig utan grund.*

När Hjälparen kommer, som jag skall sända er från Fadern, sanningens ande, som utgår från Fadern, då skall han vittna om mig. Också ni skall vittna, ty ni har varit med mig från början.

Detta har jag sagt er för att ni inte skall komma på fall. De skall utesluta er ur synagogorna, ja, den tid kommer då den som dödar er tror sig bära fram ett offer åt Gud. Och detta skall de göra därför att de inte har lärt känna Fadern och inte heller mig. Jag har sagt er detta för att ni, när den tiden kommer, skall minnas att jag har sagt det.”

(Johannes 15:18-16:4)

Inledning

Jesus har precis talat om Guds kärlek som också ska finnas mellan lärjungarna: ”älska varandra” (v17) och som en skarp kontrast till detta beskrivs nu världens hat. Här talas det inte om världen i betydelsen Gud goda skapelse som han älskar utan den värld som vänt sig bort ifrån honom och avskärmat sig från hans kärlek. Här finns det ett slags motstånd mot den sanning som Jesus uppenbarar.

Men det är ändå inte så enkelt att rakt upp och ner tillämpa en sådan här text. Risken är att vi tänker att det här ligger så långt bort från vår verklighet att vi inte riktigt tar den på allvar. Eller också tar vi det så allvarligt att vi blir skrämda. Och då är det inte heller till någon nytta. Men varför säger Jesus det här? ”Detta har jag sagt er för att ni inte skall komma på fall” (16:1). Syftet är varken att skrämma eller svartmåla. Han vill förbereda lärjungarna på motståndet. På så sätt kan orden därför fungera tröstande. Jesus har förutspått deras prövningar. Som alltid med den nytestamentliga profetian är syftet just tröst. Den hjälper och styrker i prövningens stund. Även på ett annat sätt kan det här vara en tröst: det de kommer att få utstå är samma sak som deras Mästare fått vara med om, de kommer att vara förenade med honom också i lidandet. Och med tanke på allt det han gjort för dem kan det ses som en slags förmån. Som Paulus skriver: ”Ni har fått nåden –ja inte bara att tro på Kristus utan också att lida för hans skull.” (Fil 1:29).

Lidande för Jesu skull

Lidandet för hans skull sågs i den unga kyrkan som ”en del av paketet” att följa Jesus. ”Bröder, bli inte förvånade om världen hatar er” (1 Joh 3:13) För dem som bekände Jesus som Messias och tog del av det här budskapet i slutet av 90-talet måste det ha varit väldigt

trösterikt. Det är inget fel på dem för att de möter motstånd. Deras Mästare har mött samma oförståelse och hat. Och framför allt, insprängt i den här texten om hat och förföljelse kommer avsnittet om Hjälparen, den helige Ande. Är det någon gång man behöver Anden så är det väl i tider av motstånd.

När vi läser det här kanske vi kan få del av ett slags uppvaknande: det är inte självklart att vi alltid kommer att ha det som vi har det nu. Det går lite i vågor. Det har funnits svåra tider också i Sverige. Utvandringen från mitten av 1800-talet berodde bl.a. på religionsförtryck. Så det är alltid bra att vara förberedd på att det kan komma svåra tider. Och att Gud då inte har lämnat oss ensamma utan gett oss Hjälparen den heliga Ande så att vi trotsigt kan vittna ändå, om Gud kärlek mitt i en värld av hat.

Men vad beror det här hatet på? På flera ställen i Nya testamentet kan vi se att Jesusnamnet provocerar. Och vi kanske också har känt av det där. Gärna Gud som vi själva uppfattar honom men inte Jesus. Som Symeon sa till Maria redan när Jesus var nyfödd: ”Detta barn skall bli till fall eller upprättelse för många i Israel och till ett tecken som väcker strid – ja också genom din egen själ skall det gå ett svärd” (Luk 2:34-35). Vi ser också den här kampen i Apostlagärningarna där Petrus och Johannes blir förbjudna att tala och verka i Jesu namn. Och det är en verklighet i flera länder i dag. I Nordkorea, Somalia, Syrien, Irak, Afghanistan eller Saudi-Arabien hade vi inte kunnat samlas så här. För våra kristna systrar och bröder där är det förbjudet att samlas till gudstjänst. I Nordkorea är det t.o.m. farligt att äga en Bibel. De kristna ses som fiender både till staten och hela samhället. Om myndigheterna upptäcker att du är kristen blir du ivägskickad till politiska arbetsläger på livstid. Även familjen riskerar att bli straffad och satta i s.k. ”omskolningsläger” då man ska rensa hjärnan från kristendomen.

Någon har räknat ut att minst 100 miljoner kristna förföljs för sin tro i världen i dag. Men, och det är intressant, det verkar inte hindra dem från att vittna om Jesus. Enligt Carl-Erik Sahlberg är det ungefär 100 000 människor som världen över kommer till tro på Jesus varje dag! Jag förstår inte det här sambandet men vi har det även i Apostlagärningarna. En mycket hård förföljelse av de kristna och parallellt med det en enorm tillväxt i församlingarna. Kanske är det så att de kristna drivs till Gud när de lever under ett sådant här yttre tryck. Jag vet inte. För oss är det inte lika självklart att vi behöver Jesus. Vi som har allt kanske inte är riktigt lika motiverade att helhjärtat söka Gud.

Inre motstånd

Men i Sverige finns ett annat slags tryck. Det är ingen *yttre* förföljelse men det är ett slags *inre* tryck som riktar sig till våra tankar och vårt sätt att uppfatta världen. Det sägs att vi lever i världens mest sekulariserat samhälle. På ett sätt kan jag vara tacksam för det, att staten inte bestämmer vad vi ska tro. Men det finns ett starkt ateistiskt drag som genomsyrar hela det offentliga livet där vi som tror på Gud nästan betraktas som rymdmänniskor eller kanske bättre beskrivet som fossiler eller dinosaurier från en annan tid. Och om bara utvecklingen får fortsätta och vetenskapen får fortsätta att utvecklas kommer vi snart att vara borta. I alla fall de inskränkta idéer vi står för. Det är inte bara lantisar som är dummare än andra, det gäller också de religiösa.

Det är klart att den här typen av tänkande kan tränga in oss i ett hörn så att vi blir lite defensiva och glömmer att vi globalt sett tillhör en rörelse som växer som aldrig förr och som

också betyder mycket för samhällsutvecklingen. Så har det också varit här i Sverige. Folkrörelserna har haft en stor betydelse för framväxten av det demokratiska samhället. Men det är inte alltid lätt att vara kristen i Sverige. Att stå upp för sin tro i skolan, på jobbet eller var vi nu är. Det kan kännas svårt, särskilt när tron får konsekvenser för våra värderingar. Några exempel:

- Den som ifrågasätter materialismens världsbild kan bli betraktad med en viss misstänksamhet. Som inte tycker att ekonomisk tillväxt är det allra viktigaste.
- Den som frivilligt vill vara hemma med barnen och inte arbeta heltid beskrivs ibland som bakåtsträvande och reaktionär fast det är vad många längtar efter: mer tid med familjen.
- Att vårt värde som människor inte hänger ihop med utseende eller prestation är också ett befriande kristet budskap men det går emot många av de signaler som medierna och populärkulturen sänder ut.
- Att välja att förlåta den som gjort mig illa är ett annat exempel på vad det innebär att inte vara ”av världen” som Jesus kallar det. Att använda kärleken som vapen och ”besegra det onda med det goda” (Rom 12:21).
- Man kan också tänka på s.k. konservativa värderingar på moralens område. I ett liberalt individualistiskt samhälle är det något som verkligen provocerar.

Ni har kanske hängt med i debatten om den frikyrkliga barnmorskan som hänvisar till samvetsfriheten för att inte behöva utföra aborter. Nu i veckan skrev Stefan Swärd och 90 andra pastorer och präster en artikel i Aftonbladet till försvar just för samvetsfriheten och att vi alltid bör värna de svaga och utsatta, oavsett om det handlar om flyktingar eller ofödda barn. Svaret lät inte vänta på sig. De som har den uppfattningen kallades omedelbart för ”rättshaverister, tokhöger och mörkermän”. Det var citat ur Aftonbladet. Inte med ett ord berörs alla svåra frågor som aborterna väcker.

Det här är exempel på områden som jag tror kommer att ge oss en hel del motstånd framöver. Då är frågan om vi klarar av trycket. ”Detta har jag sagt er för att ni inte skall komma på fall” (16:1) sa Jesus. Och han fortsätter: ”De skall utesluta er ur synagogorna” (16:2). Och på den tiden betydde det att förlora sitt sociala sammanhang, att bli betraktad som paria. Att leva som en misstänkliggjord minoritet. Och det där tror jag att kyrkan har lite svårt att hantera i Sverige, omställningen från 1900-talet då kristendomen präglade det offentliga livet till att leva i en minoritetssituation där de som går till kyrkan på söndagen gör någonting annorlunda. Det är inte vad dom flesta svenskar gör idag. Vi befinner oss numera i ett underläge då det inte längre är självklart att staten och kyrkan går samma ärenden.

Men om det skulle bli slut med skolavslutningar i kyrkan eller statsbidrag till trossamfund behöver vi inte sitta och tycka synd om oss själva utan inse att det är vår uppgift som kristen församling och kyrka att vittna om Jesus. Inte i första hand statens eller den ateistiskt präglade skolan.

Det här är kanske lite svårt att tänka som försiktiga svenskar men det är vår uppgift att sticka ut. Som Paulus skriver: ”Om jag ännu ville vara människor till lags skulle jag inte vara Kristi tjänare” (Gal 1:10b). Vi har en betydligt högre kallelse än att vara alla till lags. Men ibland kan priset kännas högt.

Avslutning

Därför ska vi i dag be om styrka för alla kristna som kämpar med motstånd. Både det yttre motståndet i form av regelrätt förföljelse och inre motstånd som handlar om våra tankar. Vi ska be om beskydd för var och en som önskar att bevaras i tron. Kanske är västerländsk materialism, individualism och bekvämlighet ett minst lika stort hot mot tron som förföljelse? Kampen för de allra flesta av oss handlar om våra tankar. Vi ska be att Guds frid som övergår allt förstånd ska ge våra hjärtan och våra tankar skydd i Kristus Jesus (Fil 4:7). Lite tidigare i avskedstalet säger Jesus: ”Frid lämnar jag kvar åt er, min frid ger jag er. Jag ger er inte det som världen ger. Känn ingen oro och tappa inte modet.” (Joh 14:27).

Något som verkligen kan ingjuta mod är evighetsperspektivet. Det måste vi återerövra! ”Jag menar att våra lidanden i denna tid ingenting betyder mot den härlighet som skall uppenbaras och bli vår” (Rom 8:18). ”Vi vet att för den som älskar Gud samverkar allt till det bästa” (Rom 8:28). Till sist vill jag läsa avslutningen av Romarbrevet 8:

Vad innebär nu detta? Om Gud är för oss, vem kan då vara mot oss? Han som inte skonade sin egen son utan utlämnade honom för att hjälpa oss alla, varför skall han inte skänka oss allt med honom? Vem kan anklaga Guds utvalda? Gud frikänner, vem kan då fälla? Kristus är den som har dött och därtill den som har uppväckts och sitter på Guds högra sida och vädjar för oss. Vem kan då skilja oss från Kristi kärlek? Nöd eller ångest, förföljelse eller svält, nakenhet, fara eller svärd? Det står ju skrivet: *För din skull lider vi dödens kval dagen lång, vi har räknats som slaktfår.* Nej, över allt detta triumferar vi genom honom som har visat oss sin kärlek. Ty jag är viss om att varken död eller liv, varken änglar eller andemakter, varken något som finns eller något som kommer, varken krafter i höjden eller krafter i djupet eller något annat i skapelsen skall kunna skilja oss från Guds kärlek i Kristus Jesus, vår herre. (Romarbrevet 8:31-39).

